



Η ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΑΡΣΑΚΕΙΑ - ΤΟΣΙΤΣΕΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ
ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

9^ο Παναρσακειακό Μαθητικό Συνέδριο
«Μνήμη Μικρασιατικού Πολιτισμού»

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ 9^{ου} ΠΑΝΑΡΣΑΚΕΙΑΚΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Η Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία διοργανώνει το 9ο Παναρσακειακό Μαθητικό Συνέδριο με θέμα «Μνήμη Μικρασιατικού Πολιτισμού» το οποίο θα πραγματοποιηθεί στα Αρσάκεια-Τοσίτσεια Σχολεία Εκάλης, Λεωφόρος Μαραθώνος 1, 14569 Άνοιξη Αττικής από την Δευτέρα 3 έως και την Πέμπτη 6 Απριλίου 2023, ώρα 8.10-14.30. Στον πυρήνα του θέματος βρίσκεται η μνήμη, ατομική και συλλογική, της Μικράς Ασίας, του πολιτισμού της και του '22, η οποία προσεγγίζεται μέσα από την ιστορική γνώση και τη σύγχρονη οπτική, την εμπειρία και τα συναισθήματα των εφήβων. Οι εργασίες του συνεδρίου υλοποιούνται κατά κύριο λόγο με τη μορφή βιωματικών δράσεων-εργαστηρίων (βλ. τρόπους συμμετοχής).

Το Συνέδριο θα διεξαχθεί διά ζώσης ή/και διαδικτυακά κατά τη διάρκεια του διδακτικού ωραρίου (ώρα 8.10-14.30). Τα Σχολεία που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν μπορούν να δηλώσουν συμμετοχή στο Συνέδριο μέχρι την Παρασκευή 3-3-2023.

Στο Συνέδριο μπορούν να συμμετάσχουν:

1. Μαθητές και μαθήτριες της Β΄ & Γ΄ τάξης του Γυμνασίου και της Α΄ και Β΄ τάξης του Λυκείου από όλα τα Σχολεία της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας.
2. Μαθητές και μαθήτριες της Β΄ & Γ΄ τάξης του Γυμνασίου και της Α΄ και Β΄ τάξης του Λυκείου από Δημόσια και Ιδιωτικά Γυμνάσια, Γενικά και Επαγγελματικά Λύκεια της Αττικής που υπάγονται στις αντίστοιχες Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Β΄ Αθήνας και Ανατολικής Αττικής, στις οποίες υπάγονται τα Αρσάκεια-Τοσίτσεια Σχολεία (βλ. τρόπους συμμετοχής άλλων σχολείων)

Τους μαθητές και τις μαθήτριες καθοδηγούν εκπαιδευτικοί όλων των ειδικοτήτων.

Σκοπός

Κάτω από την ιστορία, η μνήμη και η λήθη. Κάτω από την μνήμη και την λήθη, η ζωή. Μα το να γράφεις την ζωή είναι μια άλλη ιστορία. Το ατελείωτο.

Paul Ricoeur, *Η Μνήμη, η Ιστορία, η Λήθη*, Αθήνα: εκδ. Ίνδικτος, 2013

Σκοπός του Συνεδρίου είναι να συνειδητοποιήσουμε πως η ιστορία και η μνήμη της Μικράς Ασίας είναι συστατικά στοιχεία του παρόντος. Για αυτό ενισχύουμε τη γνώση της μακραίωνης παράδοσης του Μικρασιατικού Ελληνισμού και χτίζουμε σταδιακά σφαιρική αντίληψη των γεγονότων που οδήγησαν στη Μικρασιατική Καταστροφή και τις συνέπειές της. Προσεγγίζουμε το βίωμα των προηγούμενων γενεών σχετικά με τη Μικρά Ασία, τον πολιτισμό της και «αγγίζουμε» το τραύμα της καταστροφής του 1922, μέσα από τη σύγχρονη ματιά των εφήβων, ώστε η μνήμη να μεταπλαστεί σε βιωμένη γνώση του παρόντος: προφορικές αφηγήσεις, οικογενειακές ιστορίες, πόλεις, οικισμοί, τοπόσημα πόλεων, μνημεία, κτήρια, κείμενα, μουσικές και τραγούδια, γεύσεις, συνήθειες, ονόματα, λέξεις είναι παρόντα, είναι σημερινά και αντανακλούν τη μνήμη ενός κόσμου, του Μικρασιατικού Ελληνισμού και της προσφυγικής μετακίνησής του. Αυτά και άλλα θα αποτελέσουν για τους/τις μαθητές/τριες «τόπους μνήμης», που όχι μόνο εμποδίζουν το έργο της λήθης αλλά συμβάλλουν στην αδιάλειπτη και συνεκτική λειτουργία της ατομικής και συλλογικής ύπαρξης.

Στόχοι του συνεδρίου είναι οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- ✓ Να γνωρίσουν εκφάνσεις του Μικρασιατικού Πολιτισμού και την πορεία του Μικρασιατικού Ελληνισμού μέσα στον χρόνο και ειδικότερα στο 1^ο μισό του 20^{ού} αι.
- ✓ Να αναγνωρίζουν στον τόπο και τον τρόπο ζωής τους κάθε είδους και μορφής αποτυπώματα της μικρασιατικής μνήμης.
- ✓ Να αναζητήσουν οικογενειακές ιστορίες και ιστορίες της γειτονιάς και της πόλης τους που τους/τις συνδέουν με τη Μικρά Ασία, την ιστορία και τον πολιτισμό της.
- ✓ Να αντιληφθούν ότι το Μικρασιατικό δεν είναι μια απλή καταγραφή ιστορικών γεγονότων και ταξινόμηση αναμνήσεων αλλά ζώσα ιστορία, αφού σχεδόν δεν υπάρχει τομέας και πτυχή της σύγχρονης ζωής που να μην έχει επηρεαστεί, σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, από την έκβαση του Μικρασιατικού Ζητήματος και ιδιαίτερα από την αφομοίωση των μικρασιατών προσφύγων στην ελληνική κοινωνία.
- ✓ Να ασκηθούν στην προσοχή και παρατήρηση τεκμηρίων και να εξοικειωθούν, σε ένα πρώτο βαθμό, με τη διερεύνηση και αξιολόγηση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών, διαδικασία που συμβάλλει στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και τους μπει σε ένα αρχικό στάδιο με τη μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας.
- ✓ Να παραγάγουν πρωτότυπο υλικό και να εκφραστούν δημιουργικά μέσα από κείμενα δημιουργικής γραφής, εικαστικά έργα, φωτογραφίες, podcast κ.ά.
- ✓ Να καλλιεργήσουν τον ψηφιακό γραμματισμό χρησιμοποιώντας ψηφιακές πλατφόρμες για αναζήτηση υλικού.
- ✓ Να συνεργαστούν μεταξύ τους και να έρθουν σε επαφή με ανθρώπους της επιστήμης, της έρευνας και της τέχνης.

Ενδεικτικά θέματα και έννοιες-κλειδιά που μπορούν να πραγματευθούν οι μαθητές/τριες στο πλαίσιο των εργασιών

Καταστροφή, Ξεριζωμός, Εγκατάσταση, Αναζήτηση συγγενών, Εργασία, Σχέσεις ελληνικού και τουρκικού πληθυσμού στη Μικρασία, Κοσμοπολιτισμός, Σχέσεις προσφύγων με τους γηγενείς, Στερεότυπα, Η γυναίκα-πρόσφυγας, Τα προσφυγόπουλα, Προσφυγικοί καταυλισμοί, Εκκλησίες, Συνοικίες, Νέα τοπογραφία, Μνημεία, Πολιτιστική κληρονομιά, Πολιτισμικές μεταφορές, Το τραγούδι ως ταυτότητα και μνήμη κ.ά.

Τρόποι υλοποίησης συνεδρίου

A. Κεντρικές ομιλίες προκειμένου να τεθεί το ιστορικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το θέμα του Συνεδρίου.

B. Εργαστήρια - Βιωματικές δράσεις

Απευθύνονται σε μαθητές και μαθήτριες των Β΄ και Γ΄ τάξεων Γυμνασίου και Α΄ και Β΄ τάξεων Λυκείου.

Υποστηρίζονται από το Τμήμα Ιστορίας και το Τμήμα Μουσικολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, το Ίδρυμα της Βουλής και άλλους φορείς.

Υλοποιούνται με τη συνεργασία πανεπιστημιακών, επιστημόνων, ερευνητών, ανθρώπων της τέχνης και επίσημων φορέων, οι οποίοι θα συνεργαστούν με τους εκπαιδευτικούς των σχολείων για να καθοδηγήσουν τους/τις μαθητές/τριες.

Από κάθε εργαστήριο θα προκύψει ως αποτέλεσμα ένα πρωτότυπο έργο, το οποίο μπορεί να είναι: έκθεση φωτογραφίας (ιστορικής και νέας), κείμενα δημιουργικής γραφής, βίντεο, podcast, συνεντεύξεις, θεατρικά αναλόγια, ηχογραφήσεις ή/και ζωντανές εκτελέσεις μουσικών κομματιών και τραγουδιών παλιών ή νέων, κατασκευή μακετών, κ.ά. Η τελική μορφή του έργου που θα παραχθεί από κάθε εργαστήριο θα αποφασιστεί από κοινού από όλους τους συμμετέχοντες σε αυτό.

Τα εργαστήρια που θα πραγματοποιηθούν είναι:

Εργαστήριο 1: «Πώς γράφουμε ιστορία;»

«Αγγίζουμε» τεκμήρια μιας άλλης εποχής, αντικείμενα, έγγραφα, αφηγήσεις ανθρώπων που έζησαν τα γεγονότα.

Ζωντανεύουμε την κοινωνία, την οικονομία, τη ζωή σε περιοχές της Μικράς Ασίας.

Συζητάμε θέματα, που οι μαθητές μας επιλέγουν, σχετικά με τη Μικρασιατική Καταστροφή, τον ξεριζωμό, το πολιτιστικό φορτίο των προσφύγων.

Αποτυπώνουμε γεωγραφικά τόπους και διαδρομές των Μικρασιατών προσφύγων.

Συνειδητοποιούμε ότι η ιστορική έρευνα είναι κατάδυση σε άγνωστους και συναρπαστικούς βυθούς.

Εργαστήριο 2: «Αναζητούμε τη μνήμη της Μικράς Ασίας στο σπίτι μας, στη γειτονιά μας, στη ζωή μας»

Συγκεντρώνουμε και παρουσιάζουμε τεκμήρια από την οικογενειακή μας ιστορία, από την περιοχή μας, από τον τρόπο ζωής μας, από την καθημερινότητά μας.

Μαθαίνουμε τρόπους καταγραφής, αξιοποίησης και προβολής αυτών των τεκμηρίων.

Μιλάμε για την αξία τους, ιστορική και συναισθηματική.

Συνειδητοποιούμε τη σημασία της οικογενειακής και συλλογικής μνήμης.

Εργαστήριο 3: «Παρατηρούμε κτήρια, μνημεία, δρόμους 100 χρόνια μετά»

Μαθαίνουμε τη γειτονιά μας ή γειτονιές της πόλης μας αναζητώντας μνημεία που σχετίζονται με την εγκατάσταση των μικρασιατών προσφύγων.

Ερευνούμε πώς ήταν οι μικρασιατικοί προσφυγικοί οικισμοί και διαπιστώνουμε ποια στοιχεία άλλαξαν ή διατηρήθηκαν σήμερα.

Συνειδητοποιούμε πώς μεταμορφώνεται η γειτονιά και η πόλη μας μέσα στο πέρασμα του χρόνου.

Εργαστήριο 4: «Συνομιλούμε με σύγχρονους δημιουργούς για τη Μικρά Ασία και το '22»

Προσεγγίζουμε την ιστορία μέσα από ιστορίες: με εικόνες, κείμενα, ταινίες-ντοκιμαντέρ, κόμικς ξεδιπλώνουμε το νήμα που δένει τις ζωές των ανθρώπων.

Γεφυρώνουμε εποχές, βλέπουμε το χθες, κατανοούμε το σήμερα, εμπνεόμαστε δικές μας δημιουργίες και προχωρούμε.

Εργαστήριο 5: «Χτίζουμε μουσικές γέφυρες και 'σπάμε κούπες'»

Ακολουθούμε μουσικές διαδρομές από τη Μικρά Ασία στην Ελλάδα.

Ανακαλύπτουμε τις ρίζες της μικρασιατικής μουσικής σε οικεία ακούσματα.

Συνειδητοποιούμε τη συμβολή των μικρασιατών προσφύγων στη διαμόρφωση της ελληνικής μουσικής του 20^{ου} αιώνα.

Βιώνουμε την ιστορική μνήμη μέσα από το τραγούδι.

Απολαμβάνουμε και συν-κινούμαστε με τη μουσική ανεξάρτητα από μουσικές γνώσεις και ταλέντα.

B. ΑΛΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

1. Poster
2. Ταινίες μικρού μήκους
3. Θεατρικά / μουσικά δρώμενα

Επισημαίνεται ότι κάθε Αρσάκειο - Τοσίτσειο Σχολείο μπορεί να συμμετάσχει με ΕΝΑ (1) μόνο θεατρικό ή μουσικό δρώμενο.

Γ. ΤΡΟΠΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΑΡΣΑΚΕΙΩΝ - ΤΟΣΙΤΣΕΙΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Εκπαιδευτικοί και μαθητές/τριες των Αρσακείων-Τοσιτσειών Σχολείων μπορούν να συμμετάσχουν στο συνέδριο ως εξής:

1. Σε ένα από τα εργαστήρια
2. Σε ένα εργαστήριο και poster
3. Σε poster
4. Σε ένα θεατρικό/μουσικό δρώμενο ή ταινία μικρού μήκους
5. Σε ένα θεατρικό/μουσικό δρώμενο ή ταινία μικρού μήκους και poster

Δ. ΤΡΟΠΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΑΛΛΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

1. Παρουσίαση εργαστηρίου που έχουν πραγματοποιήσει στο σχολείο τους
2. Poster
3. Ταινία μικρού μήκους

Ε. ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΦΟΡΜΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να συμπληρώσουν τη σχετική «**Φόρμα Συμμετοχής**» ανάλογα με τον τρόπο συμμετοχής που θα επιλέξουν. Π.χ. ένας εκπαιδευτικός που επιθυμεί και να συμμετέχει σε ένα από τα εργαστήρια και να παρουσιάσει poster πρέπει να συμπληρώσει και τις δύο φόρμες που επισυνάπτονται.

Οι συμπληρωμένες «**Φόρμες Συμμετοχής**» θα αποσταλούν από εκπαιδευτικούς και μαθητές/μαθήτριες στην ηλεκτρονική διεύθυνση synedrio@arsakeio.gr έως την **Παρασκευή 3-3-2023**.

**Οργανωτική Επιτροπή 9^{ου} Παναρσακειακού Μαθητικού Συνεδρίου
με τίτλο «Μνήμη Μικρασιατικού Πολιτισμού»**

Γενικός Συντονισμός

- **Βασιλική Παπαπέτρου - Μουρσελά**, Φιλολόγος, Επόπτρια των Σχολείων της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας
- **Καλλιόπη Αυγουστίνου**, Φιλολόγος, Συντονίστρια των φιλολογικών μαθημάτων στα Αρσάκεια-Τοσίτσεια Γυμνάσια
- **Μαριλένα Καραμπατέα**, Φιλολόγος, Υπηρεσία Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων
- **Ιωάννης Χριστόπουλος**, Φιλολόγος, Συντονιστής των φιλολογικών μαθημάτων στα Αρσάκεια-Τοσίτσεια Λύκεια
- **Άννα Τζώρτζη**, Πληροφορικής, Συντονίστρια του μαθήματος Πληροφορικής στα Αρσάκεια-Τοσίτσεια Σχολεία
- **Ευστράτιος Βολτής**, Πληροφορικής, Υποδιευθυντής στο Β΄ Αρσάκειο Γυμνάσιο Ψυχικού
- **Γιολάντα Αγγελοπούλου**, Γραμματέας της Εποπτείας των Αρσακείων-Τοσιτσειών Σχολείων

Μέλη Επιτροπής

- **Ιωάννης Βακαλόπουλος**, Φυσικός, Διευθυντής στο Α΄ Αρσάκειο-Τοσίτσειο Γενικό Λύκειο Εκάλης
- **Δημήτριος Βλαχοδημητρόπουλος**, Βιολόγος, Διευθυντής στο Αρσάκειο Γυμνάσιο Πατρών
- **Ευδοκία Γιαννικοπούλου**, Φιλολόγος, Διευθύντρια στο Β΄ Αρσάκειο-Τοσίτσειο Γυμνάσιο Εκάλης
- **Σοφία Γρατσία**, Φιλολόγος, Διευθύντρια στο Β΄ Αρσάκειο Γυμνάσιο Ψυχικού
- **Μαρίκα Δουζίνα**, Φιλολόγος, Διευθύντρια στο Αρσάκειο Γενικό Λύκειο Ψυχικού
- **Μιχαήλ Καπετανής**, Φιλολόγος, Διευθυντής στο Α΄ Αρσάκειο-Τοσίτσειο Γυμνάσιο Εκάλης
- **Παύλος Μαυρόγιαννης**, Φιλολόγος, Διευθυντής στο Αρσάκειο Γενικό Λύκειο Ιωαννίνων
- **Αμαλία Μαυροειδή**, Φιλολόγος, Διευθύντρια στο Α΄ Αρσάκειο Γενικό Λύκειο Ψυχικού
- **Αθανάσιος Νευροκοπλής**, Θεολόγος, Διευθυντής στο Αρσάκειο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης
- **Κανέλλα Παππά**, Φιλολόγος, Διευθύντρια στο Β΄ Αρσάκειο Γενικό Λύκειο Ψυχικού
- **Ευδοκία Πατσιλινάκου**, Χημικός, Διευθύντρια στο Α΄ Αρσάκειο Γυμνάσιο Ψυχικού
- **Εμμανουήλ Πετράκης**, Φυσικός, Διευθυντής στο Αρσάκειο Γενικό Λύκειο Πατρών
- **Άννα Σγουρού**, Φιλολόγος, Διευθύντρια στο Αρσάκειο Γενικό Λύκειο Θεσσαλονίκης
- **Αικατερίνη Τάτση**, Φυσικός, Διευθύντρια στο Αρσάκειο Γυμνάσιο Ιωαννίνων
- **Γεώργιος Χρονόπουλος**, Μαθηματικός, Διευθυντής στο Β΄ Αρσάκειο-Τοσίτσειο Γενικό Λύκειο Εκάλης
- **Υποδιεύθυνση Μηχανογράφησης, Πληροφορικής και Επικοινωνιών**
- **Τμήμα Απογευματινών Ομίλων**
- **Εργατοτεχνικό προσωπικό Αρσακείων-Τοσιτσειών Σχολείων**